

Kulonga Mikanda ya Bible

KULONGA MIKANDA YA BIBLE—

(Kusala ndambu-ndambu na nsuka ya lesa kana ntangu lunga.)

KULONGUKA KUTUBA MIKANDA YA MOIZE NA NDONGA**Sambu na nki beto binga Bible ‘Ndinga ya Nzambi’?**

Bana yimba ‘Mikanda ya Moize.’ Nzambi Muntu songaka bantu nki mutindu kusonika na mikanda yai, mpi na mikanda yonso ya Bible. Yo yina, beto tuba nde Bible kele ‘Ndinga ya Nzambi.’

Mikanda ya Moize nki ?

Beto binga Mikanda 5 ya ntete ya Bible ‘Mikanda ya Moize’ sambu Moize sonikaka bo, mpi yandi kele muntu ya nene na kati na yo. Mikanda yina yo yai : *[Moniteur, bana tuba mosi-mosi na nima ya nge]* : Kuyantika, Kubasika, Levi, Kutanga, Kulonga.

Kuwakana ya Ntama--Yai yonso kele parti ya Kuwakana ya Ntama. Yo kele mikanda ya Nzambi twadisaka bantu na Yandi kusonika na ntwala Yesu kwisaka. Yo kele parti ya ntete, ti parti ya nene ya Bible. *[Moniteur, songa nene ya Kuwakana ya Ntama.]* Parti ya zole ya Bible kele Kuwakana ya Mpa. Yo kele mikanda ya Nzambi twadisaka bantu kuzonika na nima ya Yesu. Yonso zole ke songa Yesu. Kuwakana ya Ntama ke songa nde Mesia ta kwisa. Kuwakana ya Mpa ke songa nde Mesia me kwisa, Yandi Yesu.

Nki histoire na kati ya Mikanda ya Moize?

Na kati ya mikanda yina 5, Moize sonikaka histoire ya bantu katuka na luyantiku tii ntangu bantu ya Israele kotaka na nsi ya Kanana ya Nzambi pesaka bo. Bantu ya nkaka binga mikanda yina « Mikanda ya Bansiku » sambu, na kati na yo, Nzambi pesaka bansiku na Yandi.

Yimba, tuba mikanda na ndonga--

Bana yimba diaka nkunga, “Mikanda ya Moize.” Bo tesa kutuba mikanda yina 5 na ndonga : Kuyantika, Kubasika, Levi, Kutanga, Kulonga.

Kutanga mikanda na misapi--

Bana sadila misapi kutanga bazina ya mikanda 5 ya ntete ya Bible. Na nima, bo tesa kutuba yo na ordre reverse.

Nsaka ya Mikanda ya Moize--

Mwana mosi tuba mukanda ya ntete, ebuna yandi songa mwana ya nkaka. Yandi tuba mukanda ya zole, yandi songa mwana ya nkaka. Yandi tuba mukanda ya tatu, tii bo me tuba mikanda yonso tanu.

Kusonika na Mupepe --

Bana sala bonso musapi kele biki, bo sonika zina ya mukanda ya ntete, Kuyantika, na mupepe. (NB: Moniteur, nge fweti balula.) Sambu na bana ya fioti to kana nge mona yo mfunu, nge lenda binga balettre mosi mosi, ebuna bo ‘sonika’ mpila nge binga. Kana bana me yela ti baBible ikele, bo sosa mukanda ya Kuyantika na kati ya Bible. Bo ya mona yo ntete, bo sadisa bana ya nkaka.

Na bamposo na nima, bana lenda ‘sonika’ mikanda ya nkaka na mupepe.

Na nima ya pratika, bo lenda tesa kusonika yo na bitini ya papier to na tableau, to na ntoto ti nti.

Kutanga bazina ya mikanda ti kutula yo na ndonga--

Moniteur, pesa bana 5 papie ya kele na zina ya mukanda mosi na konso papie. Balula ordre na

yo. Bana tanu fweti kwisa na ntwala ti telama na ndonga bonso ordre ya mikanda yina na kati ya Bible. Sala yo mbala tatu to iya.

Kuzaba ordre ya mikanda--

Pesa bana tanu bitini ya papie ya kele na bazina ya mikanda. Bo telama na ordre. Bana yimba nkunga, ‘Mikanda ya Moize,’ ebuna konso ntangu bo yimba zina ya mukanda, mwana ya kele na papie yina, yandi nangula ti nikisa yo.

Kuyula ordre ya mikanda--

Bana yimba bankunga, ‘Mikanda ya Moize.’ Yula, Nki mukanda landa na nima ya Kutanga ? (Kulonga) Nki landa na nima ya Kubasika ? (Levi) etc. Kana nge me zaba yo mbote, nge lenda yika, Nki kwenda na ntwala ya Kutanga ? (Levi) etc.

Shampio ya mikanda—

Songa carte ya bazina ya bana. Nge ta sonika ☺ na nima ya zina ya konso mwana ya zaba kutuba mikanda 5 ya Moize mbote-mbote. Ntete pesa ntangu sambu na bana 6 kutuba yo. Landa kusala yo konso mposo tii bana yonso me zaba yo ti kuma ‘bashampio.’ Tula liste na kibaka sika bantu lenda mona yo. Lomba nzila kutanga bazina ya bashampio na nzo-Nzambi.

Nsaka ya bakarte--

Sadila bakarte ya mikanda ya Moize ya nge me yidika na ntwala. Balula ordre ya mikanda 5 ti tula konso karte fase na nsi na mpila nde bana lenda mona yo ve. Kabisa bana na bandambu zole—bana ya Kikwiti ti bana ya Garizimi. Bana ya Kikwiti yantika. Bo lenda tuba « na ntwala », « na nima », to « nombre. » Bana ya Garizimi sola mosi ya bakarte, balula yo, ti songa yo kele nki mukanda. Kana bana ya Kikwiti me tuba « na ntwala », bo fweti tuba zina ya mukanda ya Bible ya kele na ntwala na yo na Bible.

Kana bo me tuba «Na nima, » bana ya Garizimi fweti tuba nki mukanda ke landa yo na Bible.

Kana bo me tuba «nombre, » bana ya Garizimi fweti tuba nki nombre yo kele na Bible—1ere, 2eme, etc.

Konso mambu bo tuba mbote kele 100 points.

Nsaka kumanisa bazina ya mikanda--

Sala nsaka na mikanda 5 ya ntete ya Bible. Nge tuba luyantiku ya mukanda ya ntete—« Ku..... » Mwana ya zaba kumanisa yo, yandi telama nswalu ti tuba yo. Landa kiteso mosi na mikanda yonso tanu—

Ku...yantika,	Ku.....basika
Le.....vi	Ku.....tanga
Ku.....longa	

Kuyula bana--

Bana yimba ‘Mikanda ya Moize’.

Yula bana bakestio yai, ebuna mwana sonika mvutu na zulu ya dibaya ya ndombe :

- ✓ Nki mukanda ke songa mpila Nzambi gangaka bima yonso ?
(Kuyantika)
- ✓ Bible yonso kele na bandambu ikwa ?
(Zole—Kuwakana ya Ntama ti Kuwakana ya Mpa)

- ✓ Kuwakana ya Ntama, bo sonikaka yo nki ntangu ?
(Na ntwala Yesu kwisaka)
- ✓ Kuwakana ya Mpa, bo sonikaka yo nki ntangu ?
(Na nima Yesu kwisaka)
- ✓ Bible ya mvimba ke songa nani ?
(Yesu Mesia)
- ✓ Mikanda tanu ya ntete ya Bible, na kimvuka beto binga bo nki ?
(Mikanda ya Moize)
- ✓ Nki bazina na bo ?
(Kuyantika, Kubasika, Levi, Kutanga, Kulonga)

KUZABA KUSOSA TI KUMONA BAVERSE YA BIBLE

Kusosa mikanda 1--

Bana ya niveau secondaire ta sosa kumona mikanda ya Moize na kati ya Bible.

Kusosa mikanda 2 --

Tula baBible ya Kituba na ntwala ya bana na zulu ya mesa. Nge binga mikanda ya Moize mosi-mosi. Bana ya zola meka, bo kwisa na ntwala, bo sosa wapi yo kele na Bible. Kana bo me mona yo, bo songa nge. Kana yo kele kieleka, nge binga mwana yina ‘shampio’, ebuna yandi kanga Bible ti pesa yo na mwana ya nkaka. Mwana yina fweti kangula na mukanda yina ti songa nge.

Na mposo na nima, balula ordre ya mikanda ya Moize ya nge ke pesa.

Nsaka Kusosa mikanda nsaka--

Tula baBible ya kele na mesa na ntwala ya bana. Bana kwisa na ndonga bonso banombre ya Bible. Bo sosa kumona mukanda ya Kuyantika, na nima mukanda ya Kubasika, ebuna mikanda ya Levi, Kutanga, ti Kulonga. Kana bo manisa, ndonga ya zole ya bana kwisa, bo sala kiteso mosi.

Nsaka ya « tag »--

Bana ta tuba mikanda tanu ya Moize mutindu yai : Bana yonso ta telama. Moniteur ta sola mwana mosi. Mwana yina ta tuba ‘Mukanda ya ntete : Kuyantika.’ Na nima, yandi ta sola mwana ya nkaka, ebuna yandi vanda. Mwana yina ta tuba, ‘Mukanda ya zole : Kubasika,’ yandi sola mwana ya nkaka, ebuna yandi vanda. Bo landa mpidina. Kana bo me kuma na nsuka ya mikanda tanu ya Moize, bo yantika diaka, tii ntangu ya bana yonso kele kuvanda.

Kubakisa kapu ti verse--

Kana nge lenda mona baBible ya kulunga, bana sosa kumona mikanda 5 ya Moize na kati ya Bible. Bo mona mpila mukanda ti kapu kele na zulu ya konso dititi.

Kutuba ti Kusosa—

Bana tuba mikanda ya Moize. Na nima bo tuba mukanda mosi, mwana mosi fweti kwisa ti songa kapu ya ntete na yo na kati ya Bible. Ntangu bo tuba mukanda ya zole, mwana ta songa kapu ya zole na yo, etc.

Kusadila « Mambu Kele na Mukanda Yai » :

Moniteur, songa bana liste « Mambu Kele na Mukanda Yai » na luyantiku ya Bible. Songa bo mpila yo pesa mikanda yonso ya Kuwakana ya Ntama ti ya Kuwakana ya Mpa na ndonga, ti nombre ya dititi sika bo lenda mona konso mukanda.

KUZABA MAMBU TI BANTU YA NENE NA KATI YA MIKANDA YA MOIZE

Luyantiku ya nki ?

Mukanda ya Kuyantika ke songa luyantiku ya mambu mingi. Beto me mona luyantiku ya nki ?
[Moniteur, pesa bana mwa-ntangu kupesa mvutu.] (Na kati ya mvutu bo lenda tuba kele :

Bima yonso na zulu

Bima yonso na ntoto

Banti yonso   Bambisi yonso

Bantu ya ntete   Dibala

Masumu   Nsilulu ya Mvulusi

Nsiku nde beto kwisa na Nzambi na makabu ya menga

Makanda   Bandinga

Banasio

Bana ya Israele, Bayuda (Abrami tata na bo)

Misiki   Kusala bametayi

etc.

Bakapu ya nene na mukanda Kuyantika—

1-2   Nzambi salaka bima yonso ti bantu
Luyantiku ya Dibala

3   Masumu

6-9   Masa ya Noa

11   Babele, Bandinga Kisakasaka, Bansi

12   Nzambi binga Abrami

(Yai nsuka ya Kuyantika I. Mambu ya nkaka ta landa na Kuyantika II.)

Bambuta ya Israele Isaki, Jakobi, ti Yozefi

Bantu ya Israele kwenda na kuzinga na Ezipre